

Samling 3 /Del 3

Regenerativ gårddrift - Holistisk Management

17. - 19. September 2025

Kursus-underviser
Anders Lerberg Kopstad

I denne del 3 i Holistisk Management, skal vi ud og se, hvordan vi kan aflæse landskabet og de fire økosystemprocesser, så vi kan øge den samlede vitalitet i landskabet, samtidig med at effektivt flow og produktivitet opretholdes. Vi besøger flere af deltagernes gårde, og vi lærer om græsningens økologi samt hvordan man estimerer græsningstid, hviletid og foderbeholdning. Vi gennemgår landskabsplaner for dem, der ønsker det, og sætter planerne ind i den kontekst, deltagerne har for sig selv, familien og landskabet. At være regenerativ betyder, at man gør noget bedre. Vi lærer at bruge monitoreringsværktøjet EOY (Environmental Outcome Verification) for så tidligt som muligt at opfange, hvilken udvikling der følger af vores forvaltning af gårdens ressourcer, så vi kan ændre strategi i tide.

Vel mødt.

For at få mest ud af samlingen:

1. Læs flg. i Holistic Management, Third Edition**):

- Kapitel 32- 37 Guidelines for using the Management Tools
- Kapitel 40 - 41 Holistic grazing and Land planning
- Kapitel 44 – Monitoring and Controlling Your Plans to Keep Management Proactive

3. Tag med:

- Påklædning efter vejret. Skriveplade/underlag. evt paraply.
- Din helhedsorienterede kontekst med beskrivelse af ressourcegrundlag, livskvalitet og fremtidig ressourcegrundlag/landskab.
- Overvej større beslutninger /udfordringer i forbindelse med det landskab, du forvalter.
- Reflektér over evt. flaskehalse (No:logjam), en overordnet faktor, der påvirker flowet i helheden.

Dag 1

Gård 1: Pelle Kruse Riber

Adresse: Tranbjergvej 32, 6800 Varde

Tid: 9.00-15.00

Opdatering fra sidst

Kort gennemgang af rammerne.

Økosystemprocesser og beslutningsfilter.

Bønderne giver et indblik i deres kontekst og driftsplaner.

Problemstillinger, svage led i virksomheden/flaskehalse.

Økosystemprocesserne i praksis.

- Succesion (den naturlige udvikling og forandring i et økosystem over tid), samspil mellem arter og populationskontrol
- Vandkredsløbets funktion og effektivitet
- Mineralkredsløbets tilstand og effektivitet
- Energistrøm, optimering af fotosyntesen.

Grundprincipper og mønstre i regenerativt landbrug

- Stimuli/hvile
- Minimér kontraster
- Diversificering i alle strata/lag
- Ændring
- Tilrettelæg/ikke tving
- Positiv og negativ selvforstærkende effekt
- Bevægelse

Dag 2

Gård 2 Niels Rasmussen

Adresse: Rovstrupvej 79, 6100 Haderslev Tid: 9.00-15.00

Bønderne fortæller og giver et indblik i konteksten for gården.

Problemstillinger, svage led i virksomheden/flaskehalse/logjams.

Markvandring

Økosystemprocesser i praksis (NO: felt)

EOV - Ecological Outcome Verification (Økologisk Resultat Overvågning)

To typer monitorering - Kortsigtet og langsigtet.

- EOV og Land to Market

- Økoregion

- Funktionelle landskaber

- Funktionelle plantegrupper

Økosystem Monitorering (EOV) i praksis

- Forebyggende (NO: førevar) monitorering. Er vi på rette vej?

- Vi bruger monitoreringsværktøjet EOV i marken Langtids og kortidsmonitorering

- Kontekst og fremtidigt landskab

- Funktionelle grupper

- Opsætning af et prøvefelt

- Justering ud fra feedbacken.

Opsamling og gennemgang af resultater.

Dag 3

Gård 3: Janne Dinesen

Adresse: Billeslund 2, 6510 Gram Tid: 9.00-15.00

Bøndene giver et kort indblik i deres kontekst og planer for driften
Problemstillinger, svage led i virksomheden/flaskehalse/logjams.

Regenerativ græsning og græsningøkologi i praksis
Græssende dyr som værktøj til at optimere økosystemfunktioner, dyrevelfærd og økonomi.

Økosystem monitorering i marken.

Deltagerne øver på økosystem monitorering - ved brug af standardskemaer for kort og langtidsmålinger.

Opsummering af Del 3 samlingen.

**))

Anbefalt lesning; som kan kjøpes/lastes ned fra <http://savory.shop>

Papirbok: Allan Savory 2016. Holistic Management, 3rd edition. Kapittel 1-7.

<https://www.adlibris.com/no/sok?q=holistic+management+savory>

Kan også lastes ned som lydbok:

<https://www.audible.com/pd/Holistic-Management-A-Commonsense-Revolution-to-Restore-Our-Environment-Audiobook/B078GZM4GC>

eller

E-bøker for nedlasting (.pdf):

- Foundations of Holistic Management E-Book Bundle: Unit 1-3 (5 Ebooks)

<https://savory.shop/collections/ebooks/english>